

Lleida

Revista d'informacions i estudis.

SUMARI

TEXT

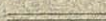
Les birbadores	Magí Morera i Galícia.
Confessions-Al marge de «L'home perdurable»	Humbert Torrès.
Triptych de sonets eròtics.	Michel Ventura Balenyà
Lleidatans d'ahir i lleidatans d'avui.- Antoni Benavent Peraire.	Josep Pinyol.
Coses velles de Lleida.-Pa de munició.	Agustí Prim Tarragó.
L'Açuda i la Catedral Vella.	Joan Duch i Arqués.
La morta	R. X.
La joventut que treballa.	R.
Llibres i Revistes	Javelot.
Els esports.	E. Crespell Casals.
Plana dels que comencen-Desencant	
Carba-Novcs comentades	

GRAVATS

Antoni Benavent	Dibuix de Niko.
Esculapius.	Escultura de R. Cortijo.
Malenconia.	» de R. Farré.
Testa de noi	» de R. Aguiló.
Raimond Cortijo	Caricatura de Niko.
L'humor de tots.	» de P. de Miguel.
J. Montoy.	» de Niko.
Campanar d'Albatàrrec	Dibuix de C. Tapiol

IMPREMTA "JOVENTUT"

Treballs de tota mena

Blondel, 7 LLEIDA.

Si voleu vestir amb
elegancia visiteu la

Sastreria HORTAL

i us estalviareu un 20 % en les vostres compres.

Major, 100 1.er -- LLEIDA.

Longines CALIXTE CORBERÓ

Plaçà la Sal - LLEIDA - Preu fixe

▣ Es el millor Rellotje en OR - PLATA - Niquel ▣

CARLES I LLUIS GENÉ

COMISSIONATS PRINCIPALS

De la companyia de segurs contra incendis LA CATALANA

Blondel lletra E, 1.er

LLEIDA

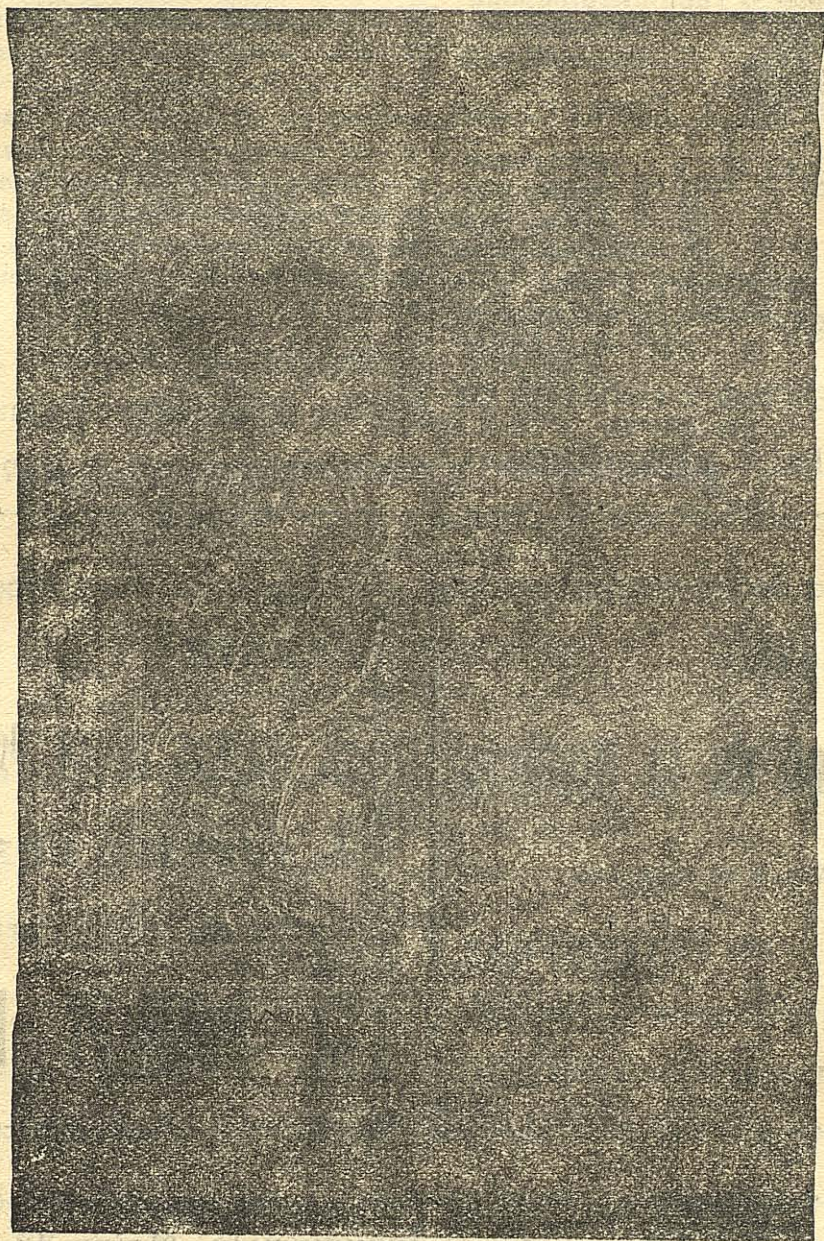
Telefon núm. 259

REVESTIMENTS DECORATIUS

urell **DEKOR** *oorn*

DIMENSIONS: ALT 137 AMPLE 111 5 C/M

Aplicació de l'URALITA a les Arts Decoratives

Reproducció de les talles Antiques de fusta en sos tons naturals

TIPUS D'ARRIMADER ESTIL ITALIA SEGLE XV

Adresseu vostres demandes a URALITA S. A. Sucursal de Lleida Rambla Ferran, n.º 61 - Teléfon 287

CEREBRINO MANDRI

Verdadero específico del dolor nervioso o reumático, desapareciendo por rebelde, que sea.

Cura el dolor

de cabeza, neurálgias (Faciales, Intercostales, de riñones, Ciática) y las molestias periódicas propias de la mujer

PREVENTIVO Y CURATIVO DE
LA GRIPE
NUNCA PERJUDICA

MANERA DE TOMARLO:

oo

Para el dolor de cabeza, neurálgias diversas, molestias periódicas de la mujer, una cucharadita disuelta en agua, una, dos, o tres veces con media hora de intervalo. En el reumatismo febril, una cucharadita tres o cuatro veces repartidas durante el día en la misma forma. En las enfermedades dolorosas crónicas han de tomarlo ocho días de cada mes en ayunas, y una o dos veces caso de presentarse el ataque de dolor. Usado en esta forma y siguiendo siempre el consejo del médico se logra vencer enfermedades dolorosas arraigadas y aliviar siempre grandemente a los enfermos.

Preparado por Francisco Mandri,
Médico y Químico Farmacéutico.

ESCLUDILLERS, 6   BARCELONA

LLEGIU:

La Llicó de la Història

(Cap a un mon nou)

de JOSEP LLORD

De venta: Quiosc de V. Caselles

Plaça Llibertat - LLEIDA.

LLEGIU

Els enigmes de la Psicomètria

de ERNESTO BOZZANO

Traducció, notes i pròleg del

Dr. HUMBERT TORRES

Impremta Granada

de **LIBRERIA NUEVA**.

Inauguració - Major, 32 - Lleida
Treballs comercials.

Impresos en relleu.

Lleida

Revista d'informacions i estudis.

Direcció i Administració: Carme, 6-2.º

Preu 50 Cèntims

⊗ ⊗ No es retornen els originals. ~ Dels treballs publicats en son responsables llurs autors. ⊗ ⊗

LES BIRBADORES

Les he vistes passar com voleiada
de cantaires ocells quan trenca el dia,
i del tendre llampec de s'alegria
en tinc l'ànima alegre i encisada

Al cap i al pit, roselles; la faldada,
entre herbatges i flors, se'ls sobreixia,
i en cares i ulls i en tot el seu lluïa
del jovent la ditxosa flamarada.

Passaren tot cantant!... La tarda queia...
i esfumant-se allà lluny, encar les veia,
lleugeres, juvenils, encisadores...

com si amb llum de cap-vespre cisellades
sobre marbre boirós, les birbadores
fissin el fris d'algun palau de fades.

MAGI MORERA I GALÍCIA.

**Aquest número ha passat
per la censura governativa.**

Confesions

(Al marge de «L'home perdurable»)

II

El fiat!

QUIN és l'origen del món i el de l'home? Magna qüestió, plena ara i probablement sempre de misteri, que han debatut inútilment totes les filosofies i les religions. No cauré en la pedanteria erudita de fer un abreujat esquema de les diverses interpretacions proposades. Ultra que les coneix tota persona culta, serien fora de lloc en aquest treball, dedicat, només, a l'exàmen comparatiu de les dues que es contemplen cara a cara, en el llibre de Chesterton, com a enemigues irreconciliables: la científica o evolutiva, i la dogmàtica, pròpia de les religions occidentals, la catòlica per tant; la de Chesterton en una paraula.

El gènesi de Moisès, és fet considerant la terra com la capital de l'Univers i l'home de la terra com el rei de la Creació. Quan el cristianisme es formà, la humanitat no es fiava més que de les aparences. Es creia sols el que es veia. Així, la terra semblava immòvil: doncs era immòvil. Es veia la terra al centre del firmament: doncs la terra era el centre del món. Es veia sobre la terra una volta immensa que semblava sòlida: el cel era, doncs, no l'espai infinit on rodolen els mons, sinó el *firmament* això és, una cosa sòlida en la qual Déu, en sa infinita bondat, havia posat la llum de les estrelles per guiar-nos en la nit. Aquesta volta, com ho afirmaven tots els doctors de l'església, donava toms al voltant de la terra. Aques-

tes idees, junt amb el que se sabia de les cosmogonies perses i caldees, son les que inspiraren els sis dies del gènesi de Moisès, la bona explicació del món segons Chesterton i el pare Miquel d'Esplugues.

Ara bé, parlant seriosament, després de les adquisicions astronòmiques, arqueològiques i paleozòiques, hem de donar al gènesi de Moisès altre valor que el d'una llegenda reflexe dels coneixements que del món es tenien en aquells temps? Si fos cert que Déu inspirà al vell patriarca aquella explicació del món, el Déu de Moisès sabia molt poca astronomia. La ciència ha demostrat que Déu s'enganyà, i, filla de la raó, transformant-se i perfeccionant-se, ha deixat enrera els dogmes immòvils i intangibles. I la religió, amb l'intent de seguir dominant l'immens ramat humà, defensant-se, ha anatemaïtzat inútilment la ciència i ha condemnat la divina raó, que la destraven, paulatinament, en la consciència de les minories seletes i avisades.

No ignoro que, com a resultat de les investigacions de la ciència, l'església ha dit, després, que els sis dies de Moisès no eren dies de vint-i-quatre hores, sinó que *volia dir* períodes indeterminats de temps, car la paraula hebrea *dia* té aquestes varies accepcions. Obligada per l'acumulació de proves contràries, allargà els sis dies a períodes seculars de duració indefinida, per a trobar-se després, amb tot, que fins aquest artificio resultava inacceptable.

Aquesta rectificació, però, resulta massa suspecta pel fet que es formulà com a co-

rrecció de la interpretació primera, per la necessitat d'adaptar-se a les descobertes científiques. Es una explicació tardana, interessada i mancada d'espontaneïtat. La primera hipòtesi, però, la dels sis dies de vint-i-quatre hores, sembla la més probable, segons el text bíblic, car l'especificació de *matí* i *tarda* que limita *cada un* dels sis dies de la creació, fa suposar, ben clarament, que parla de dies ordinaris. Ni tan sols hi pot quedar dubte, sobre aquest punt, quan diu en el verset quint: «I digué a la llum, dia; i a les tenebres, nit; i fou la tarda i el matí, *un dia*», car és evident que això no pot aplicar-se més que al dia de vint-i-quatre hores, dividit pel matí i tarda. Però el sentit és, encara, més precís, quan en els versets 17 i 19, diu, en parlar del sol, de la lluna i de les estrelles: «I les posà en el firmament del cel, perquè lluïssin damunt la terra. I per a presidir al dia i la nit i per a separar la llum de les tenebres. I fou la tarda i el matí del dia quart». La cosa és, doncs, clara, i no hi ha fugida possible.

S'han escrit, a propòsit del gènesi de Moisès, coses d'una finor encisadora. Un dels punts que han estat més criticats és la creació del sol *després* de la llum. S'ha volgut explicar dient que el sol no és el principi de la llum universal, sinó una concentració del mateix; i si el sol és *causa*, per la llum que expandeix al seu sistema, és, en canvi, *efecte*, per la llum que ha rebut. L'explicació, científicament, està molt bé, però ho acaba d'espantillar tot, puix s'abent-se, per l'astronomia, que la terra està subjecta al sol en son moviment de translació, *degué existir amb posterioritat a l'astre-rei*, amb la qual cosa, tot el gènesi en que creu Chesterton, tot el gènesi de l'església, tot el gènesi inspirat per Déu a Moisès, s'ensorra estrepitosament, car segons ell, com no s'haurà oblidat, la terra

fou feta el *primer* dia i el sol el *quart*. ¡Adéu, gènesi! El que hi hà és que, en temps de Moisès, les lleis de gravitació universal s'ignoraven. Però Déu, que ho inspirà, podia ignorar-ho? No sabem veure-hi sortida seriosa.

La cosmogonia dels temps del Moisès creia en la solidesa de la volta celeste, i en depòsits superiors d'aigües. Aquest pensament el reflexa el vell patriarca, clarament, en el passatge dels versets 6 i 7: «Digué Déu: que sigui fet el firmament *entremig* de les aigües.—I féu el firmament, i dividí les aigües sota del firmament d'aquelles que estaven *damunt* del firmament.» Aqueixa doctrina expressa un fet evidentment fals, i, de dos coses, una: o Déu s'equivocà (!) en el relat de la seva obra, o aqueix relat no és una revelació divina, com ho preten l'església. I no éssent admissible la primera suposició...

Aném a una altra cosa. Mort Abel, segons el gènesi de Moisès, a la terra no hi havia més que tres persones: Adam, Eva i Caïn; més tard vingué un altre germà, anomenat Set. Ara bé: Cain, un cop comés el seu crim, marxà; i el Senyor, posà a Cain una senyal perquè *ningú que el trobés*, no el matés. Qui havia de matar-lo, no existint a la terra més que els seus pares, dels quals es separà? Ja diràn els teòlegs com s'aclara aquesta dificultat. Aquesta, però, es fa encara més gran si es sap que, en efecte, Cain, trobà gent no filla d'Adam i Eva, es casà i feu vida de societat *a la ciutat d'Henoc!*

Ningú no ignora que un diluvi universal inundà la terra, arribant les aigües, segons Moisès, fins al cim de les muntanyes. Prescindim, de moment, que les exactes idees científiques que es tenen respecte a les dimensions de l'atmòsfera i del mar i de l'acció de l'evaporació proven que el diluvi, tal com el relata la Bíblia, fou impos-

sible, i admetem-ho. Després, una gran ventada ho eixugà tot, salvant-se de la catàstrofe, tancats a l'arcà, Noé i els seus tres fills amb les respectives esposes. D'aquests, Sem es quedà a l'Àsia i la poblà; Cam, poblà l'Àfrica; Jafet, l'Europa. Ara bé: i Amèrica? I Oceania? Com Noé no tenia coneixement de la seva existència, no provehí de pobladors aquestes parts del món. I si tots els homes descendim de Noé, d'on procedien els habitants que Colom i els navegants ibèrics trobaren, puix que abans d'ells ningú no havia travessat l'Oceà? La cosa és més sèria si es considera que les investigacions científiques en diferents indrets d'Amèrica i Oceania, demostren el rastre de l'existència humana amb la mateixa remotíssima antigüitat que en el nostre continent, amb la qual cosa, demostrant-se que al menys hi hagueren diverses primeres parelles humanes escampades per tots els indrets de la terra, la doctrina segons la qual els progenitors de l'espècie humana, en parella única, sortiren perfectes i purs de les mans del creador, tant en el cos com en l'ànima, i que després caiguéren, davant de les incessants proves que ens menen a creure en l'estat salvatge de l'home prehistòric, com es pot veure clarament, la veritat revelada en que creu Chesterton, de rebre una ferida acaba mortal.

En resúm: la ciència, obrint-nos les portes de l'espai infinit, descobrint les lleis de la gravitació universal, creant tota l'admirable mecànica celeste, ensenyant-nos que la terra és un punt imperceptible del gran tot on la vida hi esclata meravellosament i no en el centre del univers, fent-nos llegir en les diferents capes terrestres la història de la vida del nostre planeta, establint la filiació successiva dels éssers, seguint els passos de l'home a través de les edats, ha destruït, pura i simplement, un gènere semblant al canvi de decoració, per una idea súbita de la divinitat, romanesca salutarment i incomprensiblement inactiva una eternitat de temps.

Descobrim-nos, homes, davant la ciència. Ella sola és fecunda i ferma i mereix tots els nostres homenatges. Les religions totes, obra dels homes, havien humanitzat Déu; ella el deïfica. Les velles creences havien donat un Déu petit, un monarca a l'asiàtica que trona damunt un núvol; ella, temps a venir, ens permetrà, d'ell i de la seva obra, una idea tan clara, tan comprensible, tan lògica, com sigui possible de tenir en el nostre petit món de relativitats.

HUMBERT TORRES.

(Seguirà).

Triptych de sonets eròtics

I.

Vingué l'amor

*En lloc del món trobava l'alegría
Fins qu'en vaig sentí un broyl al teu costat.
I a mon cor affligit, des d'aqueyl día
Vingué l'amor a fer-me benaurat.*

*Eyl va infondre en mons èns, natura d'àngel,
I del llot de la terra m'en fa un cel;
A ton cap posa resplendors d'archàngel
I a tos llavis sabor de dolça mel.*

*I tu omplenes de flaire mon Viatge
Boi fent un paradís del nostre statge
I de la meva vida un roserar.*

*On sclaten tothora flors formoses
I el meu amor, voltat de poms de roses,
Com una llantía lluu al teu altar.*

II.

Desitjant un fiyl

*Prou amor meu, qu'em fas, amorosida,
Sentí el dolç benestar de ton caliu;
Prou que la benaurança me somriu
I em fa gaudir del somni de la vida...*

*Més mon ànima a cops stà entristida
Perquè encara stà buid el nostre niu
I no ets l'àbre que treu beyla florida
I es carrega de fruita al beyl istiu.*

*M'obsessiona tothora aquesta dèria:
¡Ah! que trobant-nos rics, sentím misèria!..
I anhelant apretar-te amb mi amb un bes,*

*Me sperona un daler d'unctió divina.
I amb un tó suplicant, dic, ¡Amor, vina!
¿Quan me daràs el fiyl que m'has promès?...*

III

Un fiyl

*Avui m'has confessat mig suffocada,
A l'ensems que n'havies gran plaê,
Que nostra amor fruitava benaurada
I fóres mare, si tot nava bé.*

*He sentit dins de mi una flammarada
D'amor, i de gaubança un no sé què
I m'ha resposta ha stat una abraçada
Parlar volía... però ¿còm podé?...*

*Cap paraula trobava per a dir-te
La joia que sentia, i beueïr-te
Tan sols barbotegant llenguatge breu.*

*He jurat adorar-te sense treva
I m'ha semblat que tu, seràs més meva
I que jo, seré encara molt més teu.*

MICHEL VENTURA BALENYÁ.

Lleيداتans d'ahir i lleيداتans d'avui*Antoni Benavent Peraire*

Amb la figura d'Antoni Benavent, prosseguim avui el nostre programa que consisteix en fer conèixer els homes, la significació dels quals, en alguna de les activitats de la vida ciutadana, mereixi la lloa i el reconeixement del poble.

Els que han sigut i els que son, els decesos i els actuals, alternaran en aquestes planes que representen, pels primers, un tribut a llur memòria, i pels que encara són entre nosaltres, la complaença amb que veiem llur obra.

ENCARA que només fos per una valor d'exemplaritat, creuria prou interessant presentar als nostres llegidors un esboç de la vida de ciutadans com D. Antoni Benavent, plena de virtuts morals en el genuí sentit de la paraula, és a dir, exercint el mestratge més difícil en arriscats temps de prova, el difícil mestratge de l'energia sense vacil·lacions ombrejadores de la pròpia dignitat, aconduïda, solament, sota el guiatge de les conviccions honradament sentides i encara d'un esperit de justícia informador de tots els actes de la seva robusta vida de lluitador.

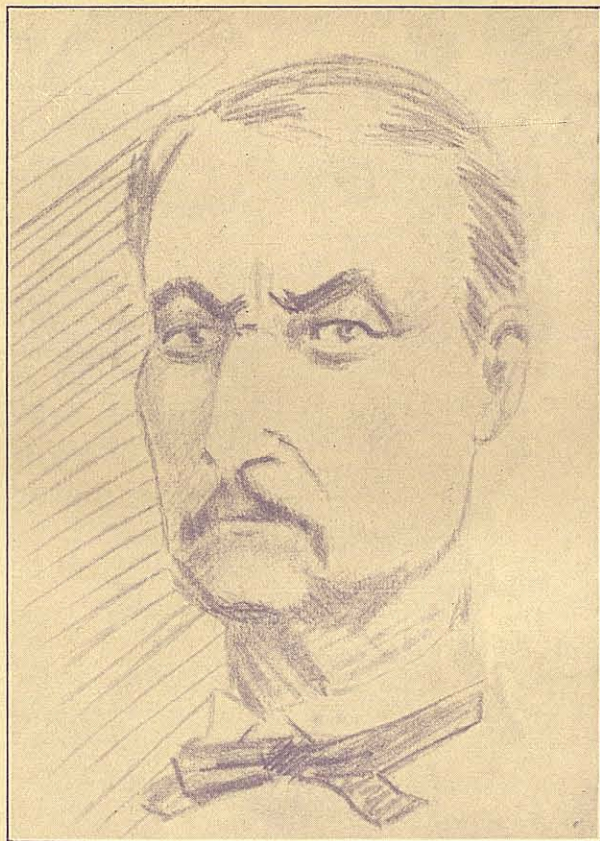
Una obra molt en boga en els seus temps de maturitat, «Los Diputados pintados por sus hechos» ens el va donar a conèixer amb dades incompletíssimes i en part equivocades però prou interessants, per a atraure la nostra atenció de ciutadans d'alerosos de cercar estímuls morals que ens son tant d'estimar en aquests temps nostres de crisi moral transitòria, tal volta, però no menys perillosa per la nostra joventut. Les dades a que ens referim ens mogueren a cercar-ne de més originals i immediates a les fonts, i per bé que les circumstàncies no ens han permès de fer recerques directes a la vila nadiua, que algún dia podran fer-se per a completar les nostres lleugeres notes, ens ha estat

permès de trobar en un dels seus consanguinis qui serva el fons de les seves virtuts severes d'austeritat i d'equitat bondadosa, notes prou suggeridores per a traçar uns apunts biogràfics que poguessin obrir més tard el camí de novelles recerques per tal de traçar les nostres Vides Paral·leles el dia que el nostre país sigui prou sortós de mereixer l'aparició del seu Plutarco.

* * *

Don Antoni Benavent nasqué a la nobilíssima vila de Gerri de la Sal, que tanca a la comunicació amb el nostre pla per cadenes d'esquerpes serralades que talla el Pallaresa amb el meravellós Pas de Collegats, ha estat, no obstant, estranyament pròdiga en fills estudiosos, els quals han emplenat Universitats i Escoles d'Alts estudis. En aquell temps en que el cèlebre Pas no era encara obert per carreteres aconduïdores de civilització i igualadores de costums, Gerri era una vertadera llar de cultura de la que sortien, anyalment, més estudiants que de totes les veïnes comarques. Era la tradició de la seva vella riquesa en salines i el prestigi de la seva història donant un relleu de nobilitat a tantes famílies vilafanes.

El senyor Benavent hi nasqué l'any 1810, no el 1822 com equivocadament expressa l'obra abans citada, i la seva educació fou tan cuidada i seriosa que, anys

ANTONI BENAVENT PERAIRE
1810 A 1902

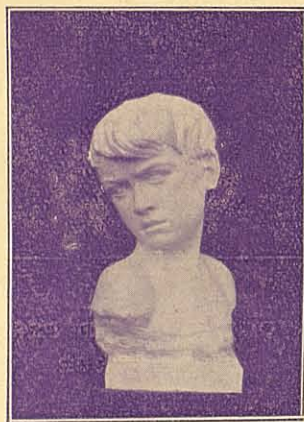
Éls nostres escultors

ESCVLAPIVS
PER RAIMOND CORTIJO.

MALENCONIA
PER RAMÓN FARRÉ.

TESTA DE NOI
PER RAMÓN AGUILÓ.

a venir, a Madrid havien de reconèixer-li la fortitut de la seva formació moral, els seus hàbits de treball i activitat, que el feren prosperar com a bon propietari i millor ciutadà, voltat sempre de l'estimació dels seus conveïns. Li reconeixien, igualment, el caràcter ferm, no disposat a la transigència en qüestions de convicció política o moral, malgrat el seu caràcter fi i educat, i en aquesta rectitut moral arribava a totes les conseqüències i a tots els sacrificis.

Aquesta és la fama que li conqueriren a Madrid les seves qualitats i que el seu biògraf cuita d'assenyalar amb elogi, malgrat no compartir la seva idealitat política. El prestigi de la seva elevació moral, és fruit de les energies ètiques desvetllades i desenvolupades al calor de la llar domèstica i al contacte amb els hàbits sanitosos d'aquells valletans.

La seva afició a l'estudi el portà a la Universitat de Cervera, on cursà Teologia, Cànon i més tard, Dret Civil. Es llicencià en la primera de dites disciplines, doctorant-se en la darrera.

Sens dubte que en son esperit justicier hi feien sang les estúpides persecucions polítiques d'aquella restauració fernandina que degradava el país. Prompte va manifestar-se, malgrat les rànçies doctrines universitàries, decidit partidari d'una revisió de doctrines i procediments de govern més d'acord amb la dignitat humana, significat-se de cada dia més com a liberal avançat i contribuint enèrgicament a la formació i organització dels partits democràtics d'aleshores.

Així el sorprengué, a darrerries de 1833, la primera guerra carlina, i quan en 1839 Gerri fou assetjat per un exèrcit del prenent, fort de 8.000 homes, amb artilleria de gros calibre, sota el comandament del General Segarra, que, segons sembla, havia concentrat contra Gerri totes les for-

ces de les fraccions de Catalunya, En Benavent fou un dels organitzadors de la defensa liberal del seu país.

Es digne d'esment en aquell setge, que durà prop d'un mes i mig, la tenacitat en la resistència, tractant-se d'un cas en el qual no hi havia probabilitat que fes esperar l'auxili. Els ravals de la vila estaven ocupats pels carlins. I ens plau fer públic un curiós episodi que ens ha relatat un il·lustradíssim fill de Gerri, descendent de la distingida família del nostre biografiat.

Apurats els veïns per l'energia del atac del General Segarra, En Benavent cridà a un ferrer anomenat Caietà Cuberes, home de gran energia moral i audàcia, robust (morí a més de 90 anys) i junt amb un seu company de Salardú els donà l'honorós i terrible encàrrec de sortir de la vila per tal d'arribar-se a Lleida a la recerca de socors. La sortida era impossible perquè els carlins els haurien afusellat, i tenien vigilades totes les sortides de la població, fins els ravals, com ha estat dit suara.

Ambdós hèrois baixaren en fer-se foc per les cases del Carreró, que toquen al riu, s'immegiren al Pallaresa, ja de nit, i així avançaren fins haver passat les línees del foc carlí i llurs reraguardes. Als quatre kilòmetres sortiren al bosc de Pentina, muntant-lo fins a Solduga des d'on, cercant un punt dominador de Gerri, hi encengueren fogueres per tal d'avisar als vilatants que eren fora de perill. Gerri respirà, car compregué que els seus defensors havien escapat poc menys que d'una mort segura. Ells baixaren, en tant, a Lleida, que no tenia aleshores tropes per a deslliurar Gerri. Seguiren a marxar forçades cap a Tarragona on el general Vidart es disposà a donar ajut immediat a Gerri, mentre els entregava una lletra per Tortosa on es dirigiren els incansables delegats, trobant allí altres 1500 ho-

mes que s'apressaren a reforçar els de Vidart, mentre els nostres hèrois prenién la davantera desfent el mateix camí cap a Gerri arribant-hi abans que ho fes la primera columna de socors, havent realitzat sa prodigiosa missió en tres o quatre dies, sense dormir i menjant pel camí, entrant a la vila submergits també al Pallaresa. L'ur retorn, fou el preludi de l'alliberament de la vila, i el seu «exploit» justament cel'lebrat entre tants com anónimament, per ambdues bandes, omplirien d'exemples de noble audàcia i desinterés les planes de la història, de sacrificis per l'ideal.

El general Vidart, que portà amb ell 4500 homes d'auxili a Gerri, fou mortalment ferit acabant el seu tràgic viatge de socors a la casa del propi D. Antoni Benavent, ànima de la defensa, que cuidà com és de pensar fins al darrer moment la preuada vida d'aquell a qui devien la deslliurança.

* * *

S'era acaba la guerra civil, quan, vers l'any 1943, mogut per l'esperit ansiós de trobar noves fórmules de govern per al nostre país, Antoni Benavent, jove aleshores encara de 33 anys, se'l veu a Barcelona actuant ardidament com a membre de la Junta Revolucionària, que s'oposava a la dictadura del general Espartero, que havent bombardejat Barcelona des de Monjuic, destruïnt totat o parcialment més de quatrecentes cases, además de castigar-la suprimint-hi la Casa de la Moneda i la Fàbrica de Tabacs i carregant sobre el veïnat inclús les pèrdues de caràcter particular sofertes aleshores per la tropa, també s'havia conquerit l'animadversió de tots els partits de dreta i esquerra, i fins provocà la dels parcials de la reina Cristina a París i la del propi govern francès, no aconseguint en les eleccions

d'aquell any, malgrat tots els seus esforços, treure només una seixantena de diputats addictes contra més d'un centenar de l'oposició, aixecant-se contra d'ell la quasi totalitat de la península, amb el coronel Prim, després tant célebre, a Barcelona, i Milans del Bosch a Reus; ço que enderrocà el Regent Espartero, el qual hagué d'emigrar a Anglaterra; si be es veritat que, amb Narvaez al poder, tornà a ésser bombardejada Barcelona i assegurant-se per un temps la reacció del país, perseguint els homes avançats, que eren els més eminents, i per aquest motiu Benavent hagué de conèixer les amargors de l'emigració diverses vegades; donant-li això motiu per a residir a les poblacions aleshores més insignes d'Europa, com Bordeus, París, Brussel·les, Lyò, Friburg, Berna, Ginebra, Marsella, etc., etc.

Acabada la guerra dels Matiners poguè retornar a la pàtria i obtingué la càtedra de Dret Canònic a la Universitat de Barcelona i arribà a ésser Alcalde de la Capital catalana, segurament amb motiu del canvi que produí a la política espanyola el triomf dels elements arredossats sota el Manifest del Manzanares, després de l'alçament del General Dulce i de l'abraç dels generals O'Donnell i Espartero. Per cert que l'activitat del nostre biografiat seria forçosament seriosa aquell any terrible, l'estiu i tardor del qual, tal vegada a les escasses setmanes de prendre possessió del seu difícil càrrec, portaren l'epidemia de cólera que tantes víctimes causà.

Es veu que l'honradesa i prudència amb que ocupà aquests càrrecs no feren sino enlairar la reputació ferma que hi conquerí el senyor Benavent, car fou encara nomenat Auditor d'aquella Comandància de Marina.

Fou tanta l'estimació i respecte que sabé inspirar en la seva actuació oficial que,

malgrat els canvis constants de la política, amb les alternatives marejadores de predominis liberals de poca durada seguits de rabioses persecucions durant les èpoques de dominació dels governs al dictat de la famosa «Camarilla», tot i seguint Benavent pertanyent i actuant en els partits més avançats, no fou objecte de mesures personals d'excepció, si bé patí l'engúnia de veure com s'empresonava injustament un nebot seu a qui ell estimava com a pare, per haver-li fet de preceptor solfícut.

* * *

Era el temps en que un nou triomf de les maquinacions de la «Camarilla» portaren de nou la preponderància dels reaccionaris, aquesta vegada més violents que mai, sense veure que això havia d'abocar irremeiablement a la revolució que enderrocaria Isabel II. Les lleis i disposicions restrictives del Ministre de la Governació, Càndi Necedal, i les excitacions dels «neo-catòlics» portaren una verinosa repressió, de la que diu un autor ultramontà i característicament reaccionari, «que es incuestionable que se excedió el Gobierno en la persecución, pues llegaron a ciento los fusilamientos, pareciendo esto demasiado a la misma opinión que habia pedido los fusilamientos...» Entre tant, el poder públic, que tant ferotgement es portava amb els seus enemics, estava corromput fins al moll dels ossos. Es això ja un tòpic, parlant del temps de la «Camarilla». Però nosaltres en volem donar una nota local ben significativa que, ademés, resulta una curiosíssima anècdota referent al nostre personatge.

Hem avançat que un nebot seu, don Bonaventura Benavent, pare del prestigiós enginyer D. Alfons, estava prè a Montjuic, en companyia d'altres persones, la major part eminents polítics del nos-

tre país, homes de sòlida reputació moral, entre els que ens plau de recordar els lleidatans il·lustres, D. Pere Pérez i D. Ramón Dies de Gerri, entre altres. Tots esperaven l'ordre per a salpar a Fernando Poo com a deportats, i D. Antoni Benavent removia totes les seves valuosíssimes amistats polítiques i totes les influències que la seva lleial i honorable actuació oficial li havien acostat, per tal de deslliurar el seu estimadíssim nebot, que sabia era ignoscent del tot de les delacions de que havia estat víctima. Era balder. A Capitania General ningú no l'escoltava, i el recurs de revisió que hi havia estat elevat era al cistell dels paperots.

Transtornat, plé de preocupació el nostre biografiat, anava pel carrer quan un seu amic, muntanyés modestíssim, fill de la comarca de Pont de Suert, l'aturà, preguntant-li la causa de la seva torbada preocupació. D. Antoni s'estranyà de trobar per Barcelona el seu amic de la muntanya i li donà compte desanimadíssim, de ço que li passava. El muntanyenc li digué que tal vegada podria fer alguna cosa en favor del seu nebot, cosa que deixà esbalait al senyor Benavent, convençut com estava de que la posició social del seu amic estava lluny de permetre-li relacions a les altures del poder. I noresmenys, aquell pobre camperol havia de realitzar el miracle!

El dugué a Capitania. En veure'l els oficials d'aquell establiment li posaren tot seguit les cares molt llargues. El muntanyenc feu un ràpid miracle i les fesomies s'enriolaren per art d'encantament.

Aquest número ha passat per la censura gubernativa.

Aleshores els recomanà la revisió de l'expedient de deportació del jove don

Bonaventura Benavent, cosa urgentíssima, puix el vapor, que era de rodes encara, esperava al port l'ordre de sortida.

Amb estupefacció i satisfacció immensa, D. Antoni vegé que el vaixell marxava al poc temps, però sense el seu nebot, el qual restava a Montjuïc a les resultes de la comprovació demanada; i finalment el veia deslliurat per haver-se palesat la se-complerta ignoscència.

* * *

La Revolució de Setembre i el grandíssim prestigi assolit per D. Antoni Benavent, que li havia merescut el respecte dels seus enemics pel seu esperit de generosa justícia i l'estimació fervorosa dels seus correligionaris, per la seva noble lleialtat al servei dels ideals, el portaren a la representació parlamentària, en la que hi intervingué activament, votant contra la Constitució de primer de Juny de 1869, pronunciant-se el dia 8 contra la Regència del general Serrano que s'estimava una maniobra per a sostenir la monarquia a Espanya, defensant la instauració pura i simple d'una forma de Govern definitiva amb la proclamació de la República que propugnava Castelar (al plé de la glòria parlamentària amb el seu famós discurs contestant a Manterola) proposant l'abolició de l'article 33 de la Constitució com a única solució salvadora, ja que solament així era possible—deia el gran orador—la unió ibèrica, havent fracassat els diplomàtics en la seva dèria de cercar rei, «perquè Europa coneixia que Espanya era republicana i l'absolutisme era estranger i havia estat imposat a Espanya com ho era a Itàlia i a França.»

Al costat de Castelar, diputat per la nostra Ciutat, i de Benavent, que ho era per Seu d'Urgell, s'assentaven sostenint la

mateixa bandera d'avançada els nostres eminents compatriotes, també diputats per Lleida, D. Ramón Castejón, D. Miquel Ferrer i Garcés—com ja diguerem en traçar-ne la seva lleugera biografia—D. Josep Bori Rossich, ademés de D. Pere Castejón i D. Josep Ignasi Llorens, tots dos representants de Seu d'Urgell.

No deixà mai d'intervenir manifestant-se sempre home de gran integritat i solidesa moral admirable, per aixecar els ideals al nivell que el seu talent i les seves il·lusions de ciutadà exemplar li exigien; i en aquest sentit orientava tota la seva acció política durant aquell temps heròic que un grapat de cervells insignes treballava ardidament per donar al país un Govern que la majoria no capia encara prou bé, mancat de l'esperit de ciutadania que no es forma sino amb l'actuació cívica lliure i de la cultura que no la dona sinó la convivència en un medi social culte despres de llarga preparació escolar.

I així com quan el partit s'aixecà en armes, En Benavent li donà tot l'ajut que pogué fins que el seu valor el portà a l'emigració; i quan fou a l'exili mai no cedí i refusà tot quan contrariava les seves idees s'adherí a tot acte que tractava de confessar-les o enfortir-les, sense bastardejar la doctrina federal que fou la il·lusió política de la seva vida, tan tost com es convencé aquell home justicier i sobri que no podien encara arrelar a Espanya les institucions republicanes, amb el desencant del Cop de Pavia, es retirà al caliu de la seva dolça llar pairal, al costat del seu germà i nebots, als quals educava curosament, exercint el dret eventualment, estimat i venerat de llurs paisans fins al seu decès, als 84 o 85 anys de la seva vida exemplar.

JOSEP PINYOL.

Coses velles de Lleida

Pa de munició

E
 N les grans lluites establertes entre Castella i Catalunya durant el regnat de Felip IV, conegudes entre nosaltres amb la denominació vulgar de *guerres dels segadors*, Lleida fou de les primeres poblacions del principat que s'alçaren en armes contra l'eixorca conducta del Ministre Olivares, ço que li valgué a la nostra ciutat l'haver sofert en el curt espai de quatre anys—des de 1644 a 1647—tres setges formidables que la destruïren i l'aniquilaren.

Des de que s'inicià aquella lluita, el Bisbe que llavors ho era d'aquesta Diòcesi, Bernat Garcia de Paredes, juntament amb uns quants eclesiàstics, prengueren el partit castellà, comproment-se d'aital faisó el prelat, que hagué d'escapar disfressat de la ciutat, refugiant-se a Montçó.

Resolt el Rei a castigar la rebel·lió dels catalans, envià a aquestes terres un nombros exèrcit que es presentà davant de Lleida en Maig de 1644, posant-li rigorós setge que durà fins el 2 d'Agost següent, dia que la ciutat es vegé obligada a capitular.

Adhuc aquesta submissió, la resta del principat continuà mantenint la causa començada i decidí rescabalar la plaça perduda, mitjançant un exèrcit de catalans i francesos que l'assetjaren de bell nou en Maig de 1646, veient-se, però, obligats a retirar-se després de sis mesos de terrible esforç, per haver vingut en auxili dels assetjats nombroses forces castellanes.

En aquest segon setge, conegut a Lleida pel de *Santa Cecília*, es distingiren d'una manera especial entre els assetjats no pocs del eclesiàstics que al començament d'aquelles lluites es posaren resoltament de part de Castella, segons resta dit.

I per premiar aquests serveis i refer-se, en lo possible, dels danys ocasionats a llurs havers i hisendes, S. M. el Rei D. Felip IV, a prec dels interessats, expedí la següent R. O., el document original de la qual tinc a la vista.

Diu així:

«El Rey

Reverendo en Cristo padre Obispo de Málaga, de mi Consejo de Estado, lugarteniente y Capitán General del Reino de Aragón. Por parte del Deán y Cabildo de la Iglesia de Lérida, se me ha representado la fineza con que los prebendados y eclesiásticos de ella, han asistido a todo lo que se ha ofrecido de mi servicio, suplicándome que por hallarse con necesidad respecto de las pérdidas que han tenido, no pudiendo beneficiar sus frutos y prebendas por causa de los trabajos de la guerra, les haga merced de mandar socorrer a cada uno de dichos eclesiásticos con un pan de municion al día para ayuda de su sustento. Y habiéndose visto en mi Junta de Guerra, y consultándome sobre ello con atención a lo referido, he tenido por bien que se les dé el dicho pan de municion, habiéndole en la plaza, por mi cuenta. Vos daréis orden para que se ponga en ejecución, que así es mi voluntad, y de la presente y lo que diéredes para su cumpli-

miento mando se tome la razón en la veedoría general, proveeduría general y Contaduría del Ejército. Dada en Madrid a 16 de Marzo de 1647.

Yo el Rey.»

Cal que sàpiga el lector que la circumstància d'anar adreçada aquesta R. O. al Capità General d'Aragó, fou deguda a que en aquella època estava Catalunya anexionada a França i al recuperar els castellans la ciutat de Lleida, l'agregaren interina-

ment a la regió aragonesa, com a més propera.

Pel demés, la recompensa o, millor dit, l'auxili del pà de munició, fou concedit, com es veu, a instància del Capítol, car algun temps després, agrait el rei Felip IV als bons serveis prestats a la seva causa pels eclesiàstics de Lleida, els declarà exempts de pagar *cuarta-dècima* i subsidi durant tota la seva vida.

† AGUSTÍ PRIM TARRAGÓ.

L'Azuda i la Catedral Vella

Cos de l'escrit que l'«Ateneu lleidatà» ha adreçat a l'èxm. Sr. Director General de Belles Arts

«Excmo. Sr.=

Las obras que desde hace algún tiempo vienen verificándose en los monumentos artísticos más venerandos de la ciudad de Lérida—la fortaleza palacio de la Azuda y la Catedral Vieja—, han determinado entre todos los elementos conscientes del valor de estas construcciones, una fuerte corriente de indignación a causa de los atentados artísticos cometidos y del peligro que corren tesoros arqueológicos puestos al descubierto caprichosamente y con apresuramientos inconcebibles.—Se ignora si la Ilstre. Junta provincial de Monumentos como Corporación oficial obligada a intervenir en estas cuestiones, ha sabido en esta ocasión defender el patrimonio artístico de la ciudad de Lérida; pero la magnitud de los hechos consumados permite suponer que, o bien los ha mirado con impasibilidad o se han verificado sin su consentimiento o apesar de su oposición. En todo caso el «Ateneo Leridano», como entidad de carácter cultural popular que es, se cree capacitado para recoger el verdadero estado de opinión existente en Lérida con motivo de los hechos citados y elevarlo respetuosamente pero con la mayor entereza a V. E. a fin de que, pueda obrar en consecuencia y con la rapidez que el caso requiere. A tal efecto, la Junta Directiva de

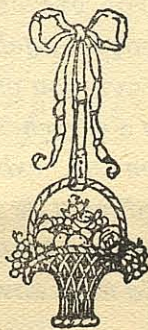
aquél, respondiendole al sentir de toda la entidad denuncia a V. E. los hechos siguientes:—A)—En la fortaleza-palacio de la Azuda y con el fin de utilizarlo como edificio de acuartelamiento, ha sido destruido totalmente un tramo de bóvedas de crucería, y se han cometido y se cometen otras mutilaciones y obras que van a desfigurarlo en gran manera.—Prescindiendo de las consideraciones de orden arqueológico e histórico que debieran haber hecho imposibles tales cosas, lo ocurrido es tanto más de lamentar cuanto que se ha hecho en el preciso momento en que parece que se va a dar una solución digna al problema del acuartelamiento de la guarnición de Lérida. Ni siquiera pueden invocarse razones de carácter económico en pro de lo llevado a cabo, pues no llega a verse claro lo beneficioso que pueda resultar para el Estado el aprovechamiento de un viejo edificio, el derrumbamiento de cuyas bóvedas ha requerido más de tres meses de trabajos ímprobos; es notorio que unos pabellones semejantes al que durante el mismo tiempo se ha construido para el ganado regimental cerca de la Azuda, hubiera sido una mejor solución, quedando con ellos, además, bien atendidas la higiene y el confort a que es acreedor el soldado; el Ramo de Guerra disponía para ello de numerosísimos espacios libres contiguos al de la Azuda.—B)—En la Catedral Vieja de Lérida desde hace algún

tiempo se realizan obras que pretenden ser de restauración; con motivo de ellas se dejan al descubierto delicadísimos detalles escultóricos, se reconstruye algún conjunto, se practica la limpieza de algún muro, etc. Dejando aparte los procedimientos empleados en estas obras, es evidente que la restauración, mientras la Catedral Vieja de Lérida se utilice como cuartel, es improcedente, y, el dejar al descubierto partes delicadas de la misma, es además, exponerlas a su destrucción; tal es el caso de un fuste de columna roto en fecha muy reciente por un soldado al realizar labores propias del cuartel, y lo mismo puede suceder de un momento a otro con los detalles del Claustro puestos al descubierto últimamente.—La Junta Directiva del «Ateneo» cree es palmaria la gravedad de los hechos denunciados, en relación con los cuales solicita de V. E. en nombre de las fuerzas culturales de Lérida la prohibición inmediata de la continuación de las obras de la Azuda y también las de la Catedral Vieja de Lérida, con excepción de las imprescindibles de conservación y consolidación que el estado del edificio requiera, y, hasta tanto que la Catedral esté plenamente bajo la jurisdicción del Ministerio de Instrucción y Bellas Artes, y se haya formado por los técnicos un plan de restauración, siendo también de desear entre en inmediata vigencia por entenderlo altamente beneficioso, lo dispuesto en R. D. de 2 de Noviembre de 1926 referente a la Catedral Vieja de Lérida.—Medidas, todas

ellas, que esperan obtener de la reconocida competencia de V. E. cuya vida guarde Dios muchos años.—Lérida veintidós de Septiembre de mil novecientos veinte y siete.—Sello de la entidad.—J. Roca Lletjós, Presidente accidental (Vice-Presidente).—Por la SECCIÓN DE BELLAS ARTES, E. de K. Montaña.—Por la de CIENCIAS EXACTAS, Ricardo González.—Por la de CIENCIAS SOCIALES, José Sol.—Por la de LITERATURA E HISTORIA, José M.ª Alvarez Pallás.—Rubricados. EXCMO. SR. DIRECTOR GENERAL DE BELLAS ARTES.—Madrid.

Es d'elogiar l'acititut que ha pres l'Ateneu davant dels fets lamentables de l'enferrocament de la nau de l'Açuda i dels arriscadíssims de posar en descobert meravelles de la nostra vella Seu sense tenir en compte si és o no oportú i si aquells responen o no a un plà determinat.

Els nostres vells monuments amenaçats greument per intervencions desencertades, l'obra de les quals deplorem, han fet aixecar un clam de protesta des de tots els àmbits de la ciutat, que fidelment i oportuna ha sabut recollir l'Ateneu en l'escrit que precedeix aquestes ratlles i que ens és grat d'acollir en aquesta edició.

La morta

*Erta romans a mon costat, o dona,
tu, que venies en les nits augustes
a sojornar l'ofrena dels teus besos
dintre mon cor, a qui donaven guerra.
Tu que venies a ma vora, sempre
il·luminada d'una pau serena:
dolça llum dels ulls que les estrelles,
amb goig tremoladís, s'encomanaven.
Què diré dels teus llavis? Roses veres
enceses per l'alè, fluent i càlid;
humits i venturosos de rosada:
gotes de rou que lentament congria
el rellent de la nit en cada estrella.
O, dona, si la llum, marrida queia
desvanescuda de la nit en l'ombra,
tu, la blancor dels braços aixecaves:
branca vivent i triomfant, nimbada
de les tèbies boniors de ton pit verge.
Tu la tempesta en el teu si amansies
quan de l'amor cruel, en l'ona vaga,
en và mon cor errívol, per les aures
empés, com nau vençuda, debatia's.
O, mort horrenda! Avui ton pit no alena
i el ritme de la vida s'és trencada
en l'harmonia de ton cos, exhauste,
que no fretura enardiment de besos.
O, trist exili, malaurança tanta,
diria que mon cor la mort enveja!*

*Calli ma cuita en les humanes honres
de la dolor de mon devot silenci.*

JOAN DUCH I ARQUÉS.

La joventut que treballa

«Cortijo o l'idealisme» diria tot aquell que conegués l'esperit d'aquest artista que porta l'energia retratada a les faccions, contrastant amb l'espurna d'encantària sospesa als ulls.

Cortijo modest, constant i somniador porta la millor obra entre les boires de la concepció.

El silenci l'ha embolcallat massa temps. Cortijo ha lluitat contra un desavantatge greu: el de la seva modèstia.

Essent el que és, avui gaudiria un lloc entre els nostres bons escultors; la modèstia, però, l'ha frenat. I no s'ha mogut del silenci.

Ha exposat i ha tornat a l'incògnit. La impressió de la seva obra ha quedat en la retentiva d'uns quants que no han parat de dir-li.

—Aquest no és pas el teu ambient; tu tens el pervindre fora...

Ell ha fet una senyal amb el cap, sense desplegar els llavis.

Certament, ell te l'esdevenidor als grans nuclis humans. Això, Cortijo, ho sabia més que ningú.

Cada obra que enllestia portava aquest segell. Les obres de Cortijo, en aquests darrers temps, han estat retrats; uns retrats forts, que traspuen un nervi a dures penes contingut per les dimensions del gés. El gés és el material amb que treballa Cortijo.

El retrat, minsa expressió de la força que hi ha en les concepcions del nostre artista, reb de ple tota la fermesa que ell donaria a les composicions i als blocs fei-

xucs de pedra que esperen la ma ciselladora.

Cortijo somnia això, sent això i serva inèdita tota la fibra per fer això. Fa retrats perquè l'ambient d'una ciutat no massa populosa com és ara la nostra, òrfana completament de monuments, i el que és pitjor, de ganes de fer-ne, no li permetia de fer altra cosa.

Ell tan dalerós de la matèria definitiva, ha de subjectar-se a treballar amb gés, puix la pedra—no diguem ja el marbre—no entra a l'abast de cap pressupost.

Aquest ambient no és pas el més adequat perquè el nostre amic pogués dir-nos qui és.

Son els avisats els qui endevinen el seu temperament i l'esperonen perquè no es marceixi en flor.

—Ací no hi ha res a fer...

Darrerament, sempre que oïa això, girava les gotes lluminoses dels ulls

amb un gest enigmàtic.

Que deuria voler dir en Cortijo amb aquella expressió concentrada?

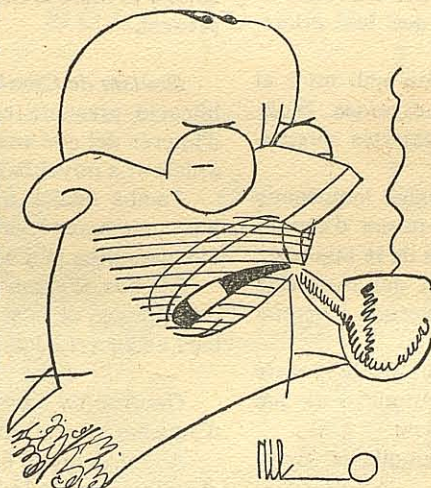
Ell tan quiet per fora, probablement sostenia la lluita interna d'una nova inquietud.

Son tan difícils de copçar les agitacions d'aquest esperit flagel·lat del nostre artista!

L'enigma s'ha solucionat a la fi. Acabem de saber que Cortijo ha marxat a París.

La seva joventut i el seu tremp faràn la resta.

R. X.

Raimond Cortijo vist per Niko.

Llibres i Revistes

Renadiues.—Versos i prosa.—Frederic Gironella.
Estampa J. Horta; Barcelona.

Ens trobem davant d'una col·lecció de versos concebuts i pastats en distintes èpoques. Això fa que el conjunt sigui una mica divers; i encara diríem que es ressenten de la influència de medis també distints.

Des de 1917 a 1927, tan mateix, hi ha camp per córrer i per modificar-se i àdhuc per canviar de tònica.

El recull del Sr. Gironella abasta precisament aquest interval, sense, però, que les darreres composicions pregonin més inquietuts que les primeres.

La tònica diríem que és la mateixa amb tot i el respirar temes distints i passions diverses. S'observa ben tost que aquestes son extretes directament del medi.

El llibre traspua sinceritat. El temes inquietants se li presenten al Sr. Gironella en forma d'esponfànies corrandes. Sent la pesigolla de la inquietut, l'extrinseca en una àgil corrande i diu d'aquesta fàisó ço que a voltes necessitaria versos i versos per ensenyar-ho.

Sense cap mena de dubte, el fort de la poesia del autor del «Renadiues» és la corrande o el que podríem dir-ne versificació telegràfica:

Escollim al etzar aquestes eloqüents mostres:

Interrogació

Un infant que anava amb mí
 interrogà un bell matí:
 —Per què el sol surt cada dia?—
 No sé com em trobaria
 que no vaig saber què dí.

Compensació

L'ha deixada el seu promés
 i dos li van al darrera;
 quan Déu ens tanca un camí...
 es obre una carretera.

De les altres composicions del recull, allò que té realment naturalitat i encert és precisament aquell grapat de versos que hi ha en cada una d'elles, que si el separéssim formaria independentment una exposició neta i definida.

L'abundor d'aquests poemets telegràfics que estotja el llibre creiem que constitueixen son millor present.

Revista de Catalunya.—Aquesta admirable publicació presenta en el número 59 un sumari ple d'interès del que ens plau assenyalar el suggestiu article «La novel·la soviètica» de Nina Troll.

També dedica uns espais al llibre del nostre bon amic Josep Llord «La lliçó de la Història» del que nosaltres ja n'haviem parlat.

Els Srs. Ferran Soldevila i Domenec Guansé cada un des de la seva secció i amb una clarividència i un encert admirables, n'han dit el que calia.

Generación consciente.—Ha sortit el número 50 d'aquesta selecta revista que s'edita a València.

A la portada hi ha una bella tricomia reproduint «Las víctimas de la fiesta» de Zuloaga.

El text, com sempre, és escollit i interessant.

Han visitat per primera vegada la nostra Redacció: «La Veu de Balaguer», de Balaguer; «La setmana a Barcelona», de Barcelona; «Cultura i Acció de Lleida i «L'Agrícola», de Sant Sadurn de Noya».

R.

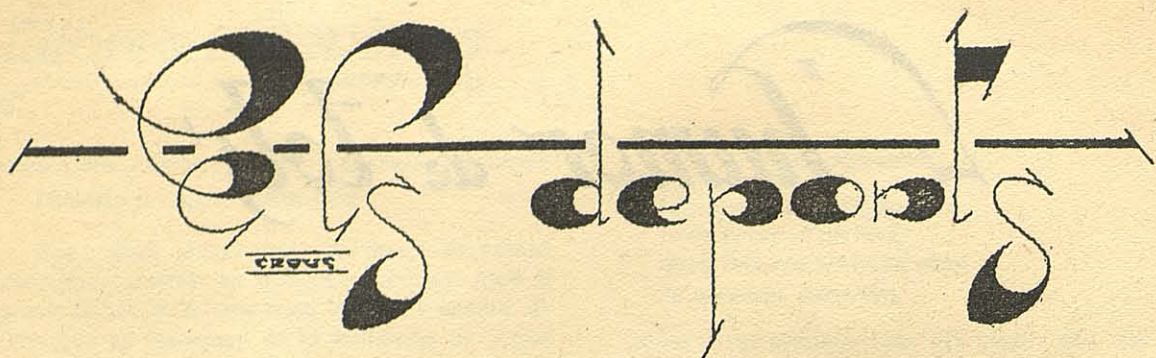

L'humor de tots

SOLUCIÓ FÀCIL

El jove.---Venia a demanar-li la mà de la seva filla.
El pare, que és milionari.---De quina?
El jove.---M'és igual l'una com l'altra...

Boxa

El club lleidatà de Boxa ha començat amb bons auspicis la seva actuació. Un mes escàs d'existència i ja compta amb més de dos cents socis. Ha organitzat els entrenaments diaris amb força elements i ha celebrat una tarda de combats al Camp d'Esports que ha deixat un gust de boca excel·lent a l'afició.

* * *

L'existència del Club sembla ja assegurada. El nombre de socis és prou per a sostenir-se, i encara, tots els dies s'augmenten les inscripcions. Ha estat demanat l'ingrés a la Federació Catalana de Boxa, per tal de sotmetre's a la severa disciplina d'aquest organisme i donar a les actuacions futures tot el caire de serietat i solvència que l'esport mereix.

Hem conversat amb alguns directius del Club, i plens d'entusiasme, ens han manifestat els seus plans. No dubtem que ells conseguiran fer arrelar a nostres comarques l'esport de la boxa, quasi desconegut fins ara, i per això menyspreat injustament per barbar, quan practicat en la forma deguda és un dels esports més complets i més dignes de l'estimació pública.

* * *

Tots els dies de 7 a 9 en l'estatge social, als baixos de Joventut, es veu una bellu-

gadissa de jovent que practica entrenaments sots la direcció dels antics aficionats Borrás, Mas i germans Pedra. Amb preferència fan gimnàsia, després salts, puxing amb les dos varietats d'alt i vertical, sac d'arena i finalment guants. Els dies festius de 9 a 12 es practiquen al Camp d'Esports entrenaments a l'aire lliure, especialment salts i curses.

Si es perfecciona i es completa la tècnica dels entrenaments pot, convertir-se, ço que ara fa Junta del Club, en un veritable gimnàs que tanta manca fa a Lleida, ont no hi ha lloc a propòsit i ben organitzat per a que la nostra joventut cultivi la fortitut del seu cos.

No solament els que vulguin practicar la boxa, sinó tots els entusiastes de l'educació física, deuen trobar facilitats en la participació als entrenaments que dona el Club de Boxa.

Perquè en aquest sentit hem rebut alguna indicació, acollim ací aquesta iniciativa que voldriem que fos presa en consideració pels directius del Club Lleidatà de Boxa.

* * *

El diumenge dia 2 del corrent, tingué lloc al Camp d'Esports la primera manifestació pública de boxa, organitzada pel Club. Montat el ring en un angle del Camp de fútbol, fent una tarda esplèndida, i a base d'amateurisme pur se'ns donà cinc

combats que deixàren ben satisfeta a la nombrosa concurrència que hi assistí.

Els combatents eran cinc amateurs del Club local i cinc de Terrassa. De Lleida pujaren al ring Blavia, Farré, Montoy,

J. MONTOY

Avantatjat pugil del Club lleidatà de Boxa, qui en el combat celebrat darrerament, posà de relleu la seva admirable qualitat.

Bonet i Pedra II. De Terrassa, Bou, Bartomeus, Lladó, Folc i Matas. Dos combats lleidatans, dos entre terrasencs, un mixte entre Lleida i Terrassa.

1.er combat. *Blavia* contra *Farré*, pes Welter, vencedor el primer.

2.^{on} *Montoy* contra *Bonet*, vencedor el primer.

3.er *Pedra II* contra *Bou*. Vencedor aquest per poca diferència de punts.

4.^{art} *Bartomeus* contra *Lladó*, fou una excel·lent exhibició, car donada la diferència de pes d'ambdós contrincants no hi cabia combat possible.

5.^{int} *Folc* contra *Matas*, vencent aquest darrer.

Actuaren de jurats els Srs. Borràs, Màs i Farrús.

Com es tractava d'amateurs, els rounds foren de dos minuts.

El públic sortí satisfet de la festa i felicità als organitzadors, estimulants-los a prosseguir en organitzar-ne de noves.

*
*
*

Per al dia 16 s'anuncia una altra serie de combats a base d'elements de Barcelona que han sigut convidats per a lluitar contra els d'ací.

Es segur que aquest dia faràn la seva primera aparició al ring altres amateurs, de quin entrenament i preparació cuida el Club de Lleida.

Ciclisme

El dia 2 del corrent va tenir lloc el campionat social per carretera del «Club Ciclista Lleidatà».

Hi hagueren 18 participants.

El circuit recorregut fou: sortida de Jovenut, volta a Lleida, carretera d'Alcarràç, Soses, Aitona, Serós i retorn al Camp d'Esports. Total 54 kilòmetres.

Foren classificats:

- 1.er Solé, campió.
- 2.^{on} Carulla.
- 3.er Molinas.
- 4.^{art} Solàns.

La cursa fou competidíssima, i quasi tots els participants arribaren en lots, destacant-se, empró, els quatre citats.

Als pobles del circuit fou presenciada el pas dels corredors per gran generació, especialment a Serós, on per ser diada de festa major, en feren un número del programa de l'arribada i sortida dels corredors.

Foren tots molt obsequiats.

Després d'arribar al Camp d'Esports tots els participants a la cursa entraren a la pista, essent proclamats els primers

classificats els quals, entre aplaudiments donaven cada un la volta d'honor.

Finalment, entre les dos categories es correueren dos curses a 5 voltes al velòdrom disputant-se les primer ofertes.

* * *

El «Club Ciclista Lleidatà» prepara i anuncia una carrera per al diumenge 23 que serà interessantíssima si com s'assegura els corredors de la volta a Catalunya que tant es destacaren, Srs. Lorente i Murcia, venen a disputar-se amb els corredors d'ací.

Molt celebrarem que es confirmi la nova.

* * *

Hi ha una creixent espectació pel campionat provincial per carretera que ha de tenir lloc el proper diumenge dia 16, organitzat pel «Club Ciclista Leridano», d'acord amb els reglaments de U. V. E.

Aquest campionat enguany ofereix la novetat d'ésser més extens, puix no es limita la participació de corredors provincials, sino que hi poden prendre part tots els corredors de tercera categoria d'Espanya.

Aquesta circumstància, i el valor dels premis oficials i els particulars que s'han ofert, fa esperar que serà competadíssim.

Els premis en metàl·lic son: 1.er 150 pesetes, 2.^{on} 100, 3.er 80, 4.^{art} 75, 5.^{int} 70, 6.e 60, 7.te 40 i 8.te 20.

Endemés les cases Miquel, Huchitsson, Peugeot, els Clubs Joventut Republicana, Lleida F. C. i altres han ofert premis especials.

Hi han uns 35 corredors inscrits 13 dels quals corresponen al «Club Ciclista Lleida».

Davant d'aquestes prespectives no es de dubtar que el campionat del dia 16 serà un èxit.

Fútbol

Darrerament ha tingut lloc a Lleida l'Assemblea provincial de Clubs de futbol, que fou presidida pel delegat Regional senyor Sarramalera.

En dita reunió es nomenà el nou Comité provincial d'acord amb les bases d'organització recentment aprovades per la Federació. Els clubs designats per a formar dit Comité foren Joventut F. C., Balira F. C., C. D. Tàrraga i C. D. Cervera.

L'Assemblea designà com a president del Comité al prestigiós deportista senyor Rué.

Ara, la primera tasca a fer serà la d'organitzar el campionat provincial per tal de classificar els clubs campió i subcampió de la provincia que hauràn de prendre part en el torneig Copa Catalunya que es deurà jugar entre els dos classificats de cada provincia i els clubs del grup B. actual de 1.ª categoria.

* * *

Durant la primera quinzena darrera son d'anotar poques manifestacions d'aquest deport. Només s'han celebrat al Camp d'Esports de Joventut Republicana, un encontre amistós amb el F. C. Mollet i el titular del Camp que perdé per 6 gols a 0.

Al camp del «F. C. Lleida» s'ha jugat també un partit entre el titular i la selecció Ràpids de Barcelona que guanyà al local per 4 a 0.

Del reste de la provincia no ens ha arribat cap nova d'haber-se celebrat cap altra manifestació de fútbol.

Decididament la corba de descens del fútbol en aquestes comarques, s'accentúa desesperadament.

* * *

El primer partit de campionat del Grup B amb que ha començat llur actuació el «F. C. Lleida», ha sigut contra l'«Atlètic» de Sabadell, en el camp d'aquest. El resultat fou «Atlètic» 2, «Lleida» 1.

A molts ha sorprès aquesta primera derrota del «Lleida» i els ha desencoratjat perquè han vist un mal auguri en el fet que enguany hagi perdut el primer partit jugat amb el darrer classificat quan l'any passat guanyà el primer partit jugat amb l'equip que fou campió.

No hi ha per a tant. Qui juga pot perdre. I si bé es veritat que els nostres jugadors tingueren una bona tarda, demostrant més coneixement i tècnica que'l seu adversari, aquest l'avantatge amb entusiasme, empenya i sobre tot, amb pés.

I no pot oblidar-se que als equips de campionat de Grup B, els caracteritza el joc fort, no l'afiligranat. Per això boi tenint el Lleida un equip de bons jugadors no podrà fer cap paper brillant en la classificació de l'actual campionat, si no refor-

ma l'equip, especialment la seva línia davantera, que lluirà i triomfarà en partits d'exhibició, però no podrà marcar en els de campionat.

Els nois de la davantera, son excel·lents jugadors, que fan prodigis amb la pilota als peus, si no tenen davant una defensa forta i que entri. Quan no es així, en el moment decissiu, en el perill d'una topada que els ve a sobre, sense volguer, instintivament, s'obliden de la pilota i guarden el seu cos. I aquest és un mal que no te remei, només que modificant la substituint-los per elements més forts, de més calibre.

Ens consta qu'els directius de «Lleida» es preocupen d'aquestes consideracions davant les perspectives poc falagueres que deixa ovirar el resultat del primer encontre.

Ara esperém amb ansietat l'equip que s'enfrontarà amb l'«Iluro» de Mataró el proper diumenge en el propi camp del «Lleida».

JAVELOT.

PLANA DELS QUE COMENCEN

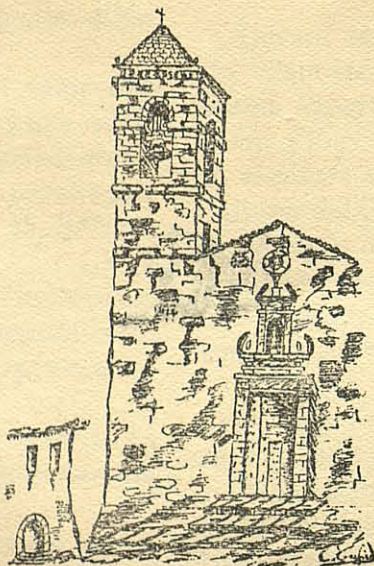
Desencant

*Un jorn d'estiu, quan la tarda moria
I el sol aurivol daurava el paisatge,
Vagava tot sol cercant dolç estatge
De pau i repós per l'ànima mia.*

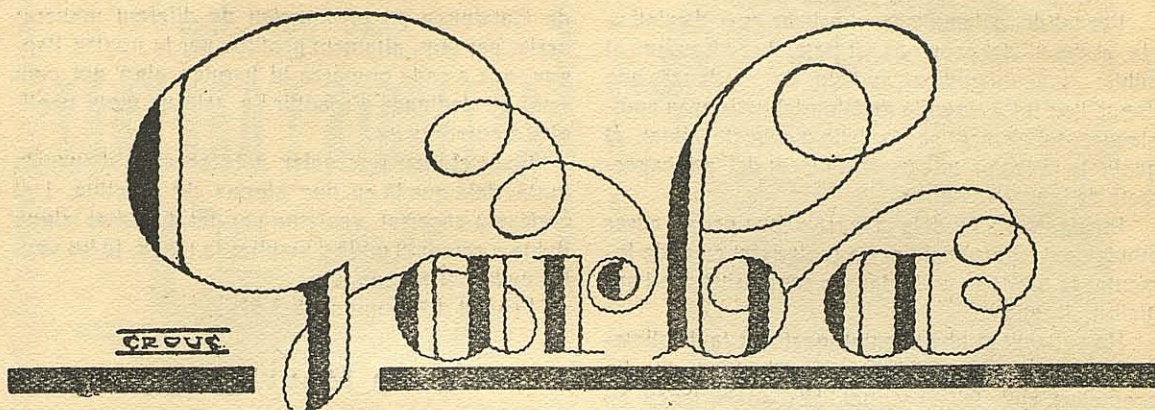
*No havent encara finida la via
I recolzada entre l'espés herbatge
L'ull meu inquiet va copsar la imatge
D'una donzella que, sola, dormia.*

*O, la visió que tinguí en esguardar-la!
Als llavis que eren com una rosella
Un tastet de mel hi deixà una abella
Que fugí volant... Jo per a xuclar-la,
D'una besada, m'hi vaig atança
Mes al sêr prop d'ella es va despertâ.*

E. CREPELL CASALS.

Campanar de l'església d'Albatàrrrec.—Dibuix per C. Tapiol.

Vuitcentisme

Joan Sacs, l'escriptor de cent ulls vigilants, feia, dies enrera, damunt les planes de «La Publicitat», un retret a les dues revistes que apareixen a casa nostra. Ens deia en un tò que semblava pejoratiu, que tenfem, encara, un regust vuitcentista. Es per la *manera* com surten les nostres publicacions? Es per les idees que hi dominen? Ens plauria l'aclaració. Hom ha titllat el vuitcents d'idealista i romàntic. I bé: nosaltres ho som o voldriem ser-ho, car si hi ha una reacció necessària al positivisme escèptic del nostre temps, és una tornada a l'abrandament per un ideal. Es viu, ara, una vida grassoneta, sensual, de pocs mals de caps. Es miren amb menyspreu, com a éssers desplaçats, els qui surten, calents de fé, a la palestra. No ens faltaria més que, un esperit tan lliure i obert com el que atribuïm a Sacs, vingués a ésser un corista més dels que han qualificat d'*estúpid* un període històric que ha donat més llum i ha fet més feina que tots els *sages* que fa anys patim. Si, una mica més de romanticisme i bona cosa menys de seny, mof que tot just dissimula una avidesa de lucre que, la veritat, fa fàstic. I consti que en això, ni de lluny, volem referir-nos a l'idealista *malgré lui* Joan Sacs.

El retorn dels estudiants

Les aules reviu. Aquests dies de principi de curs, la vella carcassa dels edificis docents s'ha contagiada de rialles fresques. Els estudiants han trencat el silenci dels claustres i de les aules.

La faç agrida dels professors s'ha endolcit una mica a frec de l'esclat de vida que porten els estudiants.

El nostre carrer Cavallers, amorós i acollidor crida la turba estudiantina amb la cordial rialla de llurs pedres esmolades. Si n'ha vist pujar de generacions d'estudiants!

La vella ciència subministrada entre les parets de rònegs edificis, espera el concurs de gent jove que l'assimili perquè curi després d'ampliar-li l'horitzó.

Aneu-hi, estudiants; pujeu el nostre clàssic carrer amb el cervell esbatanat per acumular lliçons.

Lleida us saluda. Al obrir-vos les portes les aules, Lleida us ha obert el cor.

Nosaltres també us l'obrim. Les planes de la nostra revista rebràn de bon grat totes les vostres inquietuds.

Elles us esguarden amb ulls rublerts d'esperança i us conviden a que les empleu amb els fruits de la vostra ment i de la vostra sensibilitat.

L'aniversari de l'Agrupació Cultural Lleidatana de J. R.

Aquesta simpàtica entitat celebrà el primer aniversari de sa fundació el dia 27 de setembre prop passat.

La fé i entusiasme d'aquests minyons que formen l'Agrupació Cultural Lleidatana és digne de remarcar.

Amb un any d'existència solament, han assegurat la vida de l'Agrupació en termes tan satisfactoris que els ha permès augmentar considerablement el número de socis.

El concurs d'Història, Literatura i Folk-lore que tan excel·lentment organitzà i que tan d'èxit assolí, és, tan mateix, una altra bella mostra de la vida poixant de la novella entitat.

Per tal de solemnitzar el primer any d'existència, el dia 27 del prop passat Setembre ofrenaren al públic una magnífica audició de sardanes que tingué lloc a l'Avinguda de Blondel amb gran complaença del element sardanístic d'aquesta ciutat, el qual feia ja temps que es veia privat del gai espectacle de la nostra dansa.

Precisament un dels aspectes que pensa curar amplament l'Agrupació per a molt aviat és el de fomentar la sardana amb classes regularitzades i audicions freqüents.

Ha enllestit també la catalogació de la Biblioteca de Joventut, tasca feixuga i meticulosa, que ha acomplert amb felís resultat. Els socis tenen en l'esmentada Biblioteca un lloc de formació admirable.

Molts son encara els projectes que pensa desenvolupar la simpàtica entitat, dels que ja n'anirem fent ressó en aquestes planes.

LLEIDA es complau en desitjar-li llargs anys de vida profitosa.

Els nostres escultors

Ens és grat de publicar avui unes escaients mostres de l'activitat artística dels bons amics Raimond Cortijo, Ramón Farré i Ramón Aguiló.

Del primer ja hem tingut ocasió de parlar-ne altres vegades.

De l'Aguiló i Farré ho fem ara amb el convenciment de que el seu entusiasme ens obligarà a repetir.

Tots tres joves, sobre tot els dos darrers, sadolls de fe i cor oberts a la via de l'art, cerquen en l'estudi aquella elevada visió de les coses que ha de portar-los a l'encert.

Nosaltres que els tractem, sabem fins a quin punt arriben llurs entusiasmes i la digna fruitada que se'n pot esperar.

«A l'amic J. Viladot Puig»

El Sr. Daniel Baró, interessat pel caient dels articles que sota el títol general de «Paraules» publica a les nostres planes, el bon amic J. Viladot Puig, diu el següent que ens plau d'acollir:

«Al amic J. Viladot Puig.

He llegit vostres dos escrits «Paraules» i puc dir que m'haveu fet sentir la necessitat de prendre part en aquesta qüestió.

Moltes son les paraules que en diversos llocs

de Catalunya es pronuncien de diferent manera; seria, per tant, altament profitós per la nostra llengua, que a cada comarca hi hagués algú qui com vos, es dediqués a recollir i a aclarar mots negligits o corromputs.

Poso el meu poc valer a la recerca d'aquests mots, dels que ja en tinc alguns de recollits, i si creiéssiu encertat veure'ns per tal d'aclarir algun dubte o cercar el mitjà d'ampliar la tasca, jo ho veuria amb molts bons ulls.

Pradell d'Agramunt 25-9-27».

Joaquim Maurín en llibertad

Ha estat posat en llibertad el nostre particular amic Joaquim Maurín després de quatre anys de permanència al castell de Montjuic.

Celebrem l'alliberament del Sr. Maurín.

L'«Orfeo Català a Tàrraga»

Tal i com teníem anunciat, diumenge dia 9, tingué lloc el concert que havia de donar l'«Orfeo Català a la veïna població de Tàrraga.

Des de molts dies abans les localitats estaven totes compromeses. Era, per tant, difícilíssim procurar-se un lloc.

El concert fou un esdeveniment d'aquells que deixen rastre. Amb la gent vinguda de Lleida i pobles dels contorns de Tàrraga, s'haguera emplenat un altre saló com el de l'Ateneu.

No cal dir que el programa fou dit amb aquella excepcional manera que caracteritza la més prestigiosa de les nostres entitats orfeòniques.

Podem assegurar que Tàrraga visqué un dia solemniat.

Un nou èxit d'Emili :: Pujol a Salzburg ::

Acabem de saber, per notícies particulars arribades directament de Salzburg, que en la sala Mozarthaus d'aquella població, pàtria de Mozart, hi donà n concert el dia 4 de l'actual el nostre distingit amic i compatriota Emili Pujol.

Es amb vera joia que ens fem ressó d'aquest nou èxit del nostre artista.

Relotges de torre MORÓN.

Farmàcia i Laboratori

DE

TARRAGÓ I RIBELLES

Anàlisis Químics
Investigacions Clíniques

Major, 70 - Telèfon 123
LLEIDA.

Salvi
els
seus
ulls!

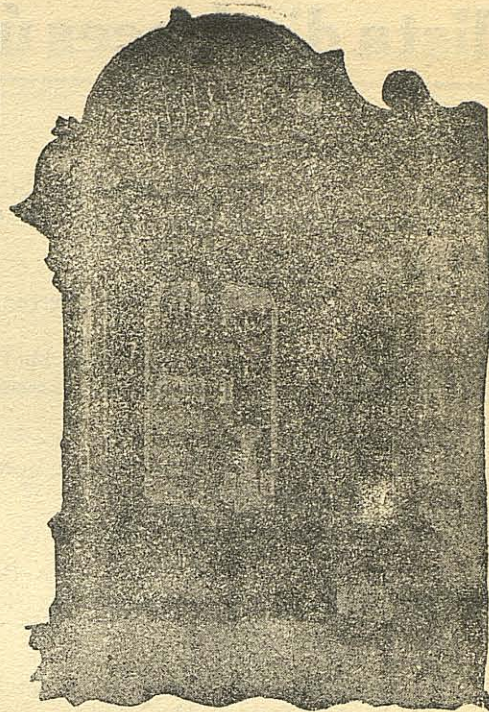
L'IRIDAL col·liri científic, guareix totes les malalties dels ulls. Un flascó 6 pessetes a totes les Farmàcies. Demaneu l'interessant opuscle «Las enfermedades de los ojos» i us serà remès gratuïtament dirigint-vos a
J. URIACH i C.^{ia} S. A.
Apartat 632 = = = BARCELONA.

Caramels "L'ARC"

DEMOCRACIA, 26

LLEIDA.

INMENS ASSORTIT EN OBJECTES PER A REGALS

PROBI V. ELS RENOMENATS CARAMELS "ROURE"

TELÉFON NÚMERO 276

Plaça Constitució, 21 - LLEIDA

Grans Magatzems de Mobles
Casa SENTÍS

La casa millor assortida, la que ven i pot vendre a mes baix preu de Lleida per sa fabricació pròpia.

Exposicions contínues en els aparadors i en l'interior, de jocs construïts en els meus tallers.

Especialitat en els mobles d'encàrrec dominant tots els estils.

No deixi de veure l'exposició que té actualment.

Carrer de Sant Antoni, 2 i 4

(enfrent a la Catedral)

Telèfons 549 i 550 - LLEIDA.

Llista d'adreces útils que recomanem

Acadèmies de Comerç

ACADEMIA MARTINEZ.—Comptabilitat - Comerç - Idiomes.—Rambla de Ferran, 36-2.º - Lleida.

Cafés i Bars

GRAN CAFÉ DEL COMERÇ. — R. Ferran, 2 Lleida.

BAR L'AS. — Berenars econòmics, Rambla Ferran, 15-Lleida. Telèfon 350-(Enfront de Correus).

Cases de Canvi

M. SALA ROURE. — Rambla Ferran, 4, pral. - Telèfon, 518 - Lleida.

Col·legis

ESCOLA BALMES.—Primera Ensenyança - Batxillerat i Magisteri.—Rambla Ferran 36-2.º - Lleida.

Corredors de Comerç

ENRIC BORRÁS MELGOSA. — Clot de les Monges, 8 pral- 2.ª - Telèfon, 499 - Lleida.

MARIUS SOL MESTRE. — De 10 a 1, Banc d'Espanya - Rambla d' Aragó, C., entressol - Lleida.

Electricistes

CLAUDI BAIGET.—Maquinària i materials elèctrics, vendes al major i detall. — Plaça Llibertat, 2 Telfèon, 38 - Lleida.

OCTAVI PEREÑA. — Màquines i material elèctric. - Baixada de la Trinitat, 6 - Lleida.

MIQUEL RIBELLES.—Fars i instal·lacions elèctriques per a llum i força. - Parallamps, Acumuladors, Transformadors i Reparació de Gramòfons. - Clavell, 5. - Lleida.

Farmàcies

TARRAGÓ I RIBELLES.—Anàlisis Químics i Investigacions Clíniques. - Major, 7 - Lleida.

Ferreteries

JOSEP ALMACELLAS. — Porxos de Baix, 11 i 12. - Lleida.

Fusteries

EDUARD ORÓ. — Carrer Ramón Castejón, núm. 13. - Lleida.

MOBLES FREXANET. — Rambla de Ferran, núm. 37. - Lleida.

Impremtes

SEGELLS DE GOMA.—J. Esteve, Cavallers, 4 Lleida.

IMPREMTA PAGÉS. — Avinguda Blondel, 35 Lleida.

Llevadores

MERCÉ BUSQUETS. — Professora en parts i Cirurgiana. - Villa Solé (enfront del Teatre Camps Elissis). - Lleida.

Llibreries

CASA BENET.—Llibreria i Objectes d'Escritori., Llibres de tota mena en català i castellà, Màquines d'escriure «Underwood». P. Sal, 7 - Lleida.

Merceries

EMILI DURÓ SOLANES.—Magatzems de Merceria i novetats. - Plaça Sal, 8 - Telèfon. 302. Lleida

Metges

E. TWOSE. — Especialista en enfermetats de la boca i dents. - Telèfon, 367. - Plaça de la Sal, 17 principal - Lleida.

Mosaics

FRANCESC NADAL. — Fàbrica de Mosaics (la més antiga de la Capital) Passeig de Prat de la Ribera. - Telèfon, 546. - Lleida.

Música i Pianos

JOAN GUARRO.—Cavallers, 65. - Lleida.

Procuradors

FRANCESC MATEO MONTULL.—Procurador dels Tribunals.—Major, 7, 1.º - Lleida.

Recaders i Transports

LA PALLARESA. — Agència de Transports. — Carrer Cabrinetty, 15 - Lleida. - Telèfon, 232.

R. SETÓ I FILLS. — Recaders directes i diaris a Barcelona en combinació amb les poblacions més importants d'Espanya. - Barcelona: Montlleó, 217. - Lleida: Estererfa, 4.

Tallers

CICLES MAZARICO. — Bicicletes varies marques. - Accesoris, Vendes al comptat i a termini. Rambla de Ferran, 11. - Lleida.

JOAN VILA.—Tallers de Fundició i Maquinària. Cardenal Remolins, 8 - Telèfon, 107. - Lleida.

Tocineries

RAMÓN FARRÉ.—Tocineria. - Especialitats en pernills i embutits. Carme, 62, Telèfon, 300 - Lleida.

Pauli Costa

Reparació de bàscules

Treball garantit per dos anys

Taller: Passeig Pi i Margall, 14

Per encàrregs: Telèfon, 560

LLEIDA

Ferros ** Ferrreteria ** Carbons

Magatzems FLORENZA

BLONDEL LLETRA I

LLEIDA

FÀBRICA DE MOSAICS HIDRÀULICS

JOSEP PUJOL

Carretera de Barcelona (Plaça Murmuradors) - Telèfon n.º 234

LLEIDA

Joan Porta

Corredor de Comerç col·legiat

Plaça de la Sal, 13 i 15 pral.

Telèfon, 341. -- LLEIDA

RELLOTJERIA

DE

JOAN PALLARÉS

Es fan tota mena de compostures :: :: Preus limitats

Major, 33 (Quiosc)

LLEIDA

Relotges elèctrics MORÓN.

DOLCERIA

MONRABÁ

CAFÉS BONS I BARATS

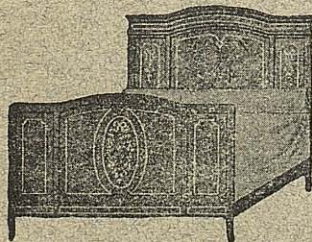
DESDE 7'50 kg. i 0'30 ONSA

PREUS DE RECLAM

VENDA DEL CAFÉ «LA GARZA»
QUEVIURES I TOTS ELS ARTICLES
A PREUS REDUITS

SERVEI A DOMICILI

Carrer del Carme, 25 i 27 - Telèfon. 344

LA MILLOR CASA DE MOBLES

“ ARMENGOL ”

Nom Comercial Registrat

Rambla de Ferran, 16.

Telèfon, 103

(Baixos de la Fonda d'Espanya)

LLEIDA.

J. GIGÓ

CONSTRUCTOR
 D'OBRES
 ACADÈMIA 10 LLEIDA

Telefon 427

Es aquí

ahon per
 pocs diners comprareu
 els millors CALÇATS
 i els models mes
 ELEGANTS

CALZADOS
LA GRAN VIA
 RAMBLA FERNANDO 1, 3